

EGYMÁS SZEMÉBEN. FAYL IVOR BÍRÓ ÉS RENDES MIKLÓS ÜGYVÉD KONFLIKTUSA - II. RÉSZ

PAPP VIKTOR

A HUN-REN-ELTE
Jogtörténeti Kutatócsoport
blogja

A SZERZŐ:

PAPP VIKTOR

TUDOMÁNYOS SEGÉDMUNKATÁRS
ELTE TÁTK-BTK
PROFESSZIONALIZÁCIÓ-TÖRTÉNETI
KUTATÓCSOPORT

PAPP.VIKTOR@TATK.ELTE.HU

2024. május 20.

A Fayl Ivor büntetőtörvényszéki bíró és Rendes Miklós budapesti ügyvéd közötti viszály évekig fennállt.¹ Miután az ügyvédet elítélte a budapesti ügyvédi kamara fegyelmi bírósága, Rendes etikai eljárás megindítását kérvényezte a budapesti királyi ügyészségnél Fayl Ivor ellen. Rendes Miklós első sorban azt sérelmezte, hogy a bírósági jegyző többször „könyörgött” egyes fővárosi lapok szerkesztőségi alkalmazottainál, hogy lapjukban hozzák nyilvánosságra az őt elmarasztaló kamarai határozatot. A *Pesti Hírlap* a kérésnek végül eleget is tett, 1911. március 29-ei

számukban teljes nevekké vált közölték az ügyvédi határozatot.² Ez annyiban mindenképp szokatlannak számított, hogy a jogi szaklapok ugyan hírt adtak a legtöbb kamarai fegyelmi ügyről, azok szinte mindig név nélkül, esetleg csak monogrammal jelentek meg.

Rendes Miklós fegyelmi beadványának volt még egy sarkalatos

pontja. E szerint Fayl levelet címzett Rendes Miklós édesapjának, ebben ismertette az ügyvéd ellen hozott kamarai határozat tartalmát, a Rendes családot „pálinkamérőnek”, az ügyvédet pedig „Mórnak” nevezte. Az ügyvéd szerint azért is vált indokoltá a bíró elmarasztalása, „mert hiszen ő köztisztviselő, neki a viselkedésében is oly életmódot kell tanúsítania, amely kifogás alá nem eshetik és annál súlyosabban elítélendő, mivel mindegyik cselekményeket már azután követte el, miután a fegyelmi bíróságban reám kiszabott büntetésével már kellő elégtételt nyert.”³

Fayl válasziratában

egyébként nem tagadta sem az agitációt a kamarai határozat nyilvánosságra hozásáért, sem az erőteljesen antiszemita felhangú megjegyzések elhangzását. A bíró szerint nem ő, hanem korábbi felesége vetette meg a zsidókat, a levelében foglaltakkal csak felesége figyelmét kívánta

felhívni arra, hogy milyen „lovagot” választott jogi képviselőnek, Fayl Ivor elmondása nyomán Szegedy Teréz „*Hunyadi László egyenes leszármazottjának vallja magát, ki egylovas kocsiba nem ül be, mert az zsidónak való, s ki megtiltotta annak idején, hogy egy barátommal, egy országgyűlési képviselővel érintkezzem, mert az valaha zsidó volt.*” A bíró mindezek mellett úgy érezte, hogy Rendes Miklós ügyvéd „szörnyen előkelőt és a magasan felettem állót akarta játszani”, ezért intézett levelet az édesapához.⁴

A bírósági iratok és a sajtóforrások nem számol-

nak be arról, hogy mi lett a végkimenetele Rendes Miklós feljelentésének. Az mindenesetre ismert, hogy a bíró a későbbiekben sem volt elnéző az ügyvédekkel szemben, büntetőszakosként többször ítélte el a fővárosi kamara agresszív tagjait, gyakran előidézve még több fegyelmi feljelentést saját személye ellen.⁵

A két jogász között fenn-

álló személyes konfliktus annyiban mindenképpen tanulságos, hogy a személyi ellentétet a két hivatás közötti konfliktus szintjére emelték a kölcsönös fegyelmi feljelentéseknek köszönhetően. A személyek, illetve a hivatásrendek közötti szakadék elmélyí-

tésében aktívan közreműködtek a sajtó munkatársai is. A szigorúnak mondható ügyvédi kamarai elmarasztaló ítélet ráadásul még ellenérzéseket is kiválthatt az ügyvédi kar egyes tagjaiból, további táptalajt szolgáltatva a bírói karral szembeni ellenségeskedéshez. A korszakban visszatérő neheztelés volt az ügyvédi kar egyes tagjai részéről, hogy a budapesti kamara olyan jelölteket is felvett sorába, akiket korábban fegyelmi ítélettel mozdítottak el állami hivatalukból, bírói pozíciójukból. Innen közelítve a tárgyalt kérdéshez egyáltalán nem okoz meglepetést, hogy az ügyvédek inkább Rendes Miklós pártját fogták. A bírósági iratok tanúsága szerint volt olyan kamaratag, aki telefonon keresztül kívánta jobb belátásra bírni Fayl Ivor bírót.⁶ Rendes Miklós saját sógorát, az ügyvédjelöltként dolgozó Csillag Dezsőt is többször beidéztette a bíróságra tanúként. Fayl elbeszélése szerint Csillag Dezső tevékenysége nem merült ki a tanúskodásban, ugyanis ő küldte el Spádi Zsigmondot, a Magyar Híradó újságíróját a Pannónia kávéházba, hogy beszélje rá a bírót a kibékülésre. De Fayl Ivor oldalán is felsorakoztak a jogi hivatások képviselői, képviselőletében értelemszerűen egy ügyvéd, Weissberger Imre járt el, tanúja volt továbbá Benda Béla járásbíró és

Szigethy Szabolcs joggyakornok. A bíró mindezek mellett személyesen ismertette a Rendes Miklós elmarasztalását tartalmazó kamarai határozatot Csollán Ferenc, Káldor Gyula és Fényes Rezső fővárosi ügyvédek előtt.⁷ Mindezek alapján az olvasó könnyen érezheti úgy, mintha a Fayl Ivor és Rendes Miklós közötti viszály a 20. század elején az egész budapesti jogászság belső világát és ambivalens viszonyát magába sűrítette volna.

Hivatkozások:

* A cikk a Kulturális és Innovációs Minisztérium ÚNKP-23-4 kódszámú Új Nemzeti Kiválóság Programjának a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alapból finanszírozott szakmai támogatásával valósult meg.
¹ Papp Viktor: Egymás szemében. Fayl Ivor bíró és Rendes Miklós ügyvéd konfliktusa – 1. rész. In: JOG.történet. A HUN-REN-ELTE Jogtörténeti Kutatócsoport blogja. 2024. május 13.

mtajogtortenet.elte.hu/blog/papp-viktor-biro-ugyved-konfliktus

² „Az ügyvédi tisztességes viselkedés. A budapesti ügyvédi kamara fegyelmi választmánya dr Rendes Miklós budapesti ügyvédet 500 korona pénzbírságra ítélte, mert a dr Fayl Ivor büntető törvényszéki

jegyző ellen vitt perekben az ügyvédi köteles tisztességet súlyosan sértő hangot használt.” Az ügyvédi tisztességes viselkedés. Törvénykezés. Pesti Hirlap, 1911. március 29. 74. sz. 21. p.

³ BFL VII. 5. a. Személyi ügyek. 639. Rendes Miklós beadványa a budapesti királyi ügyészséghez.

⁴ BFL VII. 5. a. Személyi ügyek. 639. Nyilatkozata dr. Fayl Ivor bpesti kir. büntetőtörvényszéki jegyzőnek a dr. Rendes Miklós által ellene beadott fegyelmi feljelentésre.

⁵ „Hatheti fogház egy erős pofon miatt. A budapesti királyi ügyészség súlyos testi sértés büntette címén vádat emelt Halász Gyula dr. ügyvéd ellen, mert 1924. március 21-én a büntetőjárásbíró magánzót úgy pofonütötte, hogy Neufeld orrcsontja eltörtött. Ma vonta felelősségre az ügyvédet a budapesti királyi törvényszéken Fayl Ivor dr. egyes bíró. A tárgyalás folyamán kiderült, hogy Neufeld féltékenykedett Halászra, aki előtt kiköpött, mire Halász orron ütötte. A bíróság a perbeszéd elhangzása után bűnösnek mondotta ki Halász dr.-t súlyos testi sértés vétségében és ezért hatheti fogházbüntetésre ítélte. Halász dr. az ítélet ellen fellebbezést jelentett be.” Friss Ujság, 1925. január 27. 21. sz. 4. p.; Érdekes

rágalmazási per Fayl Ivor dr. törvényszéki tanácselnök ellen, aki egy budapesti ügyvédrel bizonyítani akarja, hogy „lehetetlen ember”. Esti Kurir, 1930. november 23. 268. sz. 9. p.
⁶ Fayl Ivor elmondása szerint: „1910 májusában a Pannónia kávéházban tartózkodtam este 6 és 7 között, amikor a telefonhoz hívtak, és egy ismeretlen közölte velem, hogy Rendes ellen a fegyelmit vonjam vissza, mert kegyetlen ember, ellenkező esetben pedig tönkre tesz.” BFL VII. 5. a. Személyi ügyek. 639. Nyilatkozata dr. Fayl Ivor bpesti kir. büntetőtörvényszéki jegyzőnek a dr. Rendes Miklós által ellene beadott fegyelmi feljelentésre.
⁷ BFL VII. 5. a. Személyi ügyek. 639. Nyilatkozata dr. Fayl Ivor bpesti kir. büntetőtörvényszéki jegyzőnek a dr. Rendes Miklós által ellene beadott fegyelmi feljelentésre

Képek elérhetősége:

1. oldal: Fayl Ivor portréja. Az Est, 1933. február 5. 29. szám. 5. p. Levéltári jelzet: HU.BFL.XV.19.d.1.07.058